

הצמחת מנהיגות פנימית

קיבוצים רבים נוטים היום להעדיף איוש ממלאי תפקידים ב"אנשי מקצוע" שאינם חברי הקיבוץ ולעיתים אינם חברי קיבוץ כלל.

באופן תיאורטי להנהגה חיצונית, שאינה חיה ביומיום עם החברים, אמור להיות קל יותר להתעמת איתם ולהעמידם על מקומם במידת הצורך, לשרטט גבולות ולעמוד על קיומם.

בפועל, ממלא תפקיד חיצוני, הנשכר לקדנציה, זקוק לתמיכת הציבור על מנת להאריך קדנציה זו או לקבל המלצה להמשך דרכו. אי לכך המוטיבציה שלו להתעמת עם החברים ולבצע מהלכים לא פופולאריים - לא כל כך גבוהה. הוא יהסס לקחת החלטות שהציבור ייפגע מהן בטווח הקצר, גם אם הן נכונות בחשיבה לטווח ארוך.

למנהיג מקומי יתרונות על מנהל חיצוני:

- הוא עסוק פחות בתוצאות הנראות לטווח הקצר ומשוחרר לקבל החלטות מכוונות לטווח הארוך שמן הסתם נכונות יותר למקום.
- הוא מכיר טוב יותר את רוח ושפת המקום, את החברים, רגישויות, חולשות וחזקות, הוא זקוק לפחות "זמן לימוד" וסביר להניח שיפעל ביתר רגישות ויצליח לרתום ולחבר יותר חברים לעשייה.
- הוא מחובר למקום, אכפת לו ממנו ועתידו האישי ימשיך להיות קשור לעתיד המקום.
- אין ברירה ולא נראית באופק דמות של מנהיג פנימי – יש להציב בפני ההנהלה החיצונית יעד מרכזי של הצמחת מנהיגות פנימית לקדנציה הבאה.

האם לא ניתן למצוא מנהיג מחברי הקיבוץ?

הקהילות הקיבוציות קטנות ומספר המנהיגים בעלי הניסיון המוכח בהן – קטן עד יותר.

שנים של ביקורת ושיפוט של המנהלים ע"י החברים, מרתיעות אנשים צעירים מ"לקפוץ למים".

מהי אותה תכונה הנקראת מנהיגות?

מנהיגות היא תחושה פנימית של אדם הרואה כיוון לפעולה ומרגיש שהוא יכול להוביל אליו.

קורה שאדם שטרם הוכיח תכונות מנהיגות, עובר תהליך פנימי של שינוי וצמיחה ומציע עצמו לתפקיד מרכזי. הוא חש ביכולות שהציבור טרם פגש.

על חברי הקיבוץ לייצר מרחב המאפשר לאנשים בלתי צפויים, צעירים ו/או "בלתי מנוסים", להתנסות בהובלה

למעשה. עליהם ללמוד לתת הזדמנות אמיתית, ללא דעות קדומות ותוויות.

יש לייצר מדדי הצלחה ותחנות בדיקה, מדדים לבחינת מגמת השינוי במידת האמון שהציבור רוכש לאותו ממלא תפקיד, של איכות הדיאלוג שנוצר עם הציבור ועוד. אבל יש למצות את ההזדמנות.

אמר גיתה:

"הנתייחס אל בני אדם כפי שהם, הופכם לגרועים נושהם באמת;

הנתייחס אליהם כפי שהם רוצים להיות, עוזר להם להגיע למה שהם מסוגלים להיות."

מי שיפתח מרחב של הזדמנויות לאנשים בלתי צפויים להוכיח עצמם - צפויות לו הפתעות טובות!

מאיה שפיר, רכזת המטה השיתופי בתנועות הקיבוציות